

Sag C-67/24 [Amozov]ⁱ

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

29. januar 2024

Forelæggende ret:

Sofiyski rayonen sad (Bulgarien)

Afgørelse af:

16. januar 2024

Sagsøger:

R.K.

Sagsøgte:

K.Ch.

D.K.

E.K.

KENDELSE

nr. 20113271

Sofia, den 16. januar 2024

SOFIYSKI RAYONEN SAD (KREDSDOMSTOLEN I SOFIA), [...]
[udelades]

[...] [udelades]

på baggrund af behandlingen af civilsag nr. 22941/2020 og under hensyntagen til følgende omstændigheder:

- 1 Sagen føres i henhold til artikel 276, stk. 1, TEUF.

ⁱ Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til navnet på en part i sagen.

- 2 Det drejer sig om fortolkningen af 15. betragtning til Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt (EUT 2009, L 7, s. 1), sammenholdt med denne forordnings artikel 3, litra a) og d), og artikel 5.

HOVEDSAGENS PARTER:

3 **1. Sagsøger:**

- 4 Sagsøgeren er [R.K.], [...] [udelades] Sofia [...] [udelades]
5 [...] [udelades] [repræsentant]

6 **2. Sagsøgte:**

7 De sagsøgte er:

- 8 [K.Ch.], [...] [udelades] Canada
9 [D.K.], [...] [udelades] Canada
10 [E.K.], [...] [udelades] Canada
11 [...] [udelades] [repræsentant]

PARTERNES PÅSTANDE:

- 12 Hovedsagens genstand er et søgsmål anlagt af [R.K.] mod [K.Ch.], [D.K.] og [E.K.] med påstand om ændring af de af en domstol fastsatte underholdsbidrag.
- 13 Sagsøgeren blev ved afgørelse truffet af den øverste domstol i provinsen Québec, afdelingen for familiesager, retskredsen Trebon, tilpligtet at betale månedlige underholdsbidrag til [D.K.] og [E.K.] på hver 613,75 canadiske dollar (CAD) og ægtefællebidrag til [K.Ch.] på 2 727,50 CAD.
- 14 Han har anmodet om ændring af de tilkendte underholdsbidrag ved nedsættelse af bidraget til [D.K.] fra 613,75 CAD til 180 leva (BGN) og ophør af [betalingen af bidrag] til [E.K.] og [K.Ch.].

NATIONAL RET:

- 15 **1. Graždanski protsesualen kodeks** (den civile retsplejelov) [...] [udelades]:
16 »**Retsmidler**

Artikel 274 (1) Retsmidler mod rettens kendelser kan antages til realitetsbehandling,

1. når kendelsen afslutter sagen, og
2. i de tilfælde, der udtrykkeligt er fastsat ved lov.

17 **Prøvelse af og afgørelse om retsmidlet**

Artikel 278 [...] [udelades]

(2) Såfremt retten annullerer den anfægtede afgørelse, træffer den selv afgørelse om realiteten. Beviser kan antages til realitetsbehandling, hvis retten finder det påkrævet.

(3) Kendelsen om retsmidlet er bindende for den lavere retsinstans. [...]«

18 **2. Person- og familieleven** [...] [udelades]

19 »[...] [udelades]

20 **2.** Når en person fylder 18 år, er vedkommende voksen og har dermed ubegrænset evne til at bære rettigheder og pligter.

21 **3.** Personer under 14 år er umyndige.«

22 **3. Familieleven** [...] [udelades].

Kapitel 10

UNDERHOLD

23 »**Bidragsberettigelse**

Artikel 139 En person, der er ude af stand til at arbejde og ude af stand til at forsørge sig selv af egen formue, er bidragsberettiget.

24 **Rangorden af flere bidragspligtige**

Artikel 140 (1) Bidragsberettigede kan gøre deres krav gældende i følgende rækkefølge over for:

1. børn og ægtefæller
2. forældre
3. fraskilte ægtefæller
4. børnebørn og oldebørn

5. søskende
6. bedsteforældre og slægtninge i lige opadstigende linje.

[...] [udelades]

25 Rangorden af flere bidragsberettigede

Artikel 141 Såfremt der er flere bidragsberettigede, er den bidragspligtige forpligtet til at yde underholdsbidrag i følgende rækkefølge til

1. børn og ægtefælle
2. forældre
3. fraskilte ægtefæller
4. børnebørn og oldebørn
5. søskende
6. bedsteforældre og slægtninge i lige opadstigende linje.

26 Underholdsbidragets omfang

Artikel 142 (1) Omfanget af det underholdsbidrag, der skal ydes, fastsættes efter den bidragsberettigedes behov og den bidragspligtiges muligheder.

(2) Det minimale underholdsbidrag for et barn udgør en fjerdedel af den ved lov fastsatte mindsteløn.

27 Børnebidrag for mindreårige

Artikel 143 (1) Hver forælder er forpligtet til i overensstemmelse med sine muligheder og sin økonomiske situation at sikre de livsbetingelser, der er nødvendige for barnets udvikling.

(2) Forældre er forpligtede til at sørge for deres mindreårige børns underhold, uanset om de er i stand til at arbejde, og om de kan forsørge dem af egen formue.

(3) Forældre er også forpligtede til at sikre barnets underhold, når barnet er anbragt uden for familien.

(4) [...] [udelades] [tillæg til underholdsbidraget, når barnet har særlige behov]

28 Børnebidrag for voksne under uddannelse

Artikel 144 Forældre er forpligtede til at yde underholdsbidrag til de af deres voksne børn, der som ordinære studerende inden for den sædvanlige uddannelsesperiode går i en skole på gymnasialt niveau, indtil de fylder 20 år, og

en højere uddannelsesinstitution, indtil de fylder 25 år, såfremt disse voksne børn ikke kan forsørge sig selv med egen erhvervsaktivitet eller af egen formue og det uden særlige vanskeligheder er muligt for forældrene at yde underholdsbidraget.

29 **Underholdsbidrag til fraskilt ægtefælle**

Artikel 145 (1) Den ægtefælle, der ikke har forårsaget skilsmissen, har ret til underholdsbidrag.

(2) Underholdsbidraget skal højst betales i tre år efter skilsmissen, medmindre parterne har aftalt en længere varighed. Retten kan forlænge underholdsbidragets varighed, såfremt den bidragsberettigede befinder sig i en særligt vanskelig situation og den forpligtede person kan yde underholdsbidraget uden særlige vanskeligheder.

(3) Den fraskilte ægtefælles ret til underholdsbidrag bortfalder, hvis vedkommende indgår et nyt ægteskab.

30 **Underholdsbidrag ved betaling af en pension**

Artikel 146 (1) Pensionen skal betales månedligt. I tilfælde af for sen betaling skal der betales de ved lov fastsatte morarenter.

[...] [udelades]

31 **Afkald på retten til underholdsbidrag**

Artikel 147 Et afkald på underholdsbidrag for fremtiden er ugyldigt.

32 **Modregningsforbud**

Artikel 148 Det er ikke tilladt at modregne i et krav om underholdsbidrag.

33 **Underholdsbidrag for fortiden**

Artikel 149 Den bidragsberettigede kan højst kræve underholdsbidrag for et år forud for indgivelsen af søgsmålet.

34 **Ændring og ophævelse af underholdspligten**

Artikel 150 I tilfælde af ændrede forhold kan det tilkendte underholdsbidrag eller tillæggene ændres eller ophæves.

35 [...] [udelades] **[Artikel 151, Bortfald af retten til underholdsbidrag]**

[...] [udelades]«

36 **4. Kodeks na mezhdunarodnoto chastno pravo (lov om international privatret)** [...] [udelades]

37 »**Generel kompetence**

Artikel 4 (1) Bulgarske retter og andre bulgarske organer har international kompetence, når

1. sagsøgte har sit sædvanlige opholdssted, sit vedtægtsmæssige hjemsted eller stedet for sin faktiske ledelse i Republikken Bulgarien
2. sagsøgeren er bulgarsk statsborger eller en juridisk person efter bulgarsk ret.

38 **Kompetence i sager om underholdspligt**

Artikel 11 De bulgarske retter er også kompetente til at påkende sager om underholdspligt ud over de tilfælde, der er anført i artikel 4, stk. 1, når den bidragsberettigede har sit sædvanlige opholdssted i Bulgarien.

39 **Enekompetence**

Artikel 22 Bulgarske retters og andre bulgarske organers internationale kompetence er kun en enekompetence, når dette er udtrykkeligt fastsat.

40 **Stiltiende begrundelse af bulgarske retters kompetence**

41 **Artikel 24** [...] [udelades] Såfremt det er muligt at fastsætte de bulgarske retters kompetence ved en aftale som omhandlet i artikel 23, stk. 1, kan denne kompetence også uden en sådan aftale begrundes i, at sagsøgte udtrykkeligt eller stiltiende ved at give møde i hovedsagen anerkender den inden for fristen for indgivelse af et svarskrift.

42 **Kompetence i tilfælde af ændrede forhold**

Artikel 27 (1) Såfremt den internationale kompetence er begrundet ved sagens indledning, opretholdes den under hele sagen, selv om betingelserne herfor efterfølgende bortfalder.

(2) Såfremt der ved sagens indledning ikke foreligger international kompetence, begrundes den, såfremt betingelserne herfor opfyldes i løbet af sagen.«

43 **5. National retspraksis**

44 5.1. **Dom nr. 131 afsagt af Varhoven kasatsionen sad (øverste kassationsdomstol, Bulgarien) den 1. juni 2015** [...] [udelades], hvorved der blev truffet afgørelse i sagen vedrørende en anmodning om nedsættelse af et underholdsbidrag, som var tilkendt af den øverste domstol i delstaten K., Amerikas Forenede Stater, og som lå til grund for den afgørelse, der blev appelleret ved Varhoven kasatsionen sad (øverste kassationsdomstol).

45 Sofiyski gradski sad (byretten i Sofia) havde i den appellerede afgørelse fastslået, at den var kompetent til at træffe afgørelse om anmodningen (i henhold til artikel

4, stk. 1, nr. 2, i lov om international privatret, eftersom anmodningen var indgivet før ikrafttrædelsen af Rådets forordning [EF] nr. 4/2009), samt at bulgarsk ret fandt anvendelse (artikel 87, stk. 2, i lov om international privatret), og forkastet anmodningen som ugrundet. Sagsøgeren, faderen til sagsøgte, der er født den 28. januar 1996, havde boet med sin familie i De Forenede Stater, hvor hans datter efter skilsmissen var blevet hos sin mor og havde fortsat sin uddannelse. I 2007 havde han opsagt sit arbejde og var vendt tilbage til Bulgarien. Ved afgørelse [...] [udelades] truffet af [byretten i Sofia] [...] [udelades] blev den afgørelse om underholdspligt, som var truffet af den øverste domstol i delstaten K. [...] [udelades], anerkendt og erklæret eksigibel, for så vidt som A.E.K. ved denne afgørelse var blevet tilpligtet at betale sit mindreårige barn M.A.K. med bopæl i [...] [udelades] USA, et månedligt underholdsbidrag på 1 309 USD fra den 1. september 2007. Retten afslog at ændre det tilkendte underholdsbeløb med den begrundelse, at dette beløb var blevet fastsat på grundlag af de nødvendige midler til barnets underhold under hensyntagen til forholdene i den stat, hvor barnet havde boet med sine forældre og var blevet efter skilsmissen, og at underholdsbidraget skulle beregnes under hensyn til disse omstændigheder. Det forhold, at sagsøgeren havde endnu et mindreårigt barn (født den 3.9.2012), blev ikke drøftet yderligere, eftersom han på daværende tidspunkt ikke skyldte noget underholdsbidrag til barnet M., der i mellemtiden var blevet voksen. På den anden side havde sagsøgeren frivilligt opsagt sit velbetalte arbejde i USA og efter sin tilbagevenden til Bulgarien været i stand til at betale det skyldige underholdsbidrag, han havde flere gange skiftet arbejdsplads og efter forholdene i landet tjent godt og modtaget høje godtgørelser ved afslutningen af arbejdskontrakter og vederlag, og han havde i 2010 købt egen fast ejendom. Endvidere blev det påpeget, at forældre i henhold til den civile retsplejelovs artikel 143, stk. 2, har ubegrænset underholdspligt over for deres mindreårige børn, uanset om forældrene selv er i stand til at arbejde eller til at forsørge sig selv af egen formue, og at en ændring af underholdsbeløbet ikke kan begrundes med, at en underholdspligtig forælders indkomst er faldet, eller at den pågældende forælder har taget beskæftigelse, der ikke svarer til vedkommendes kvalifikationer, hvis dette har til formål at forhindre opfyldelsen af barnets ret til underholdsbidrag.

46 Afgørelsen kan findes på internettet på følgende link: <https://www.vks.bg/pregled-akt.jsp?type=ot-delo&id=50B246F1E99D0F28C2257E53004AF610>.

47 **5.2. Ved dom nr. 301 afsagt af Varhoven kasatsionen sad (øverste kassationsdomstol) den 7. oktober 2013** [...] [udelades] blev det fastslået, at den appellerede appelafgørelse var retsstridig, eftersom ægteskabet mellem sagsøgeren A.B.A. og R.D.G. i en tidligere sag var blevet ophævet ved en afgørelse truffet af en ret i Kongeriget Spanien den 3. marts 2006 [...] [udelades] og sagsøgeren ved denne afgørelse var blevet tilpligtet at betale sin mindreårige datter (sagsøgte A.B.D.) et månedligt underholdsbidrag på 250 EUR. På tidspunktet for retsafgørelsen havde både sagsøgeren og sagsøgte deres sædvanlige opholdssted på Spaniens område, en medlemsstat som omhandlet i forordning (EF) nr. 4/2009. Ved kendelse nr. 35/9.12.2008 [...] [udelades] afsagt af Okrazhen sad Targovishte

(den regionale domstol i Targovishte, Bulgarien) blev den spanske rets afgørelse erklæret for eksigibel på Bulgariens område. På daværende tidspunkt havde sagsøgeren flyttet sit sædvanlige opholdssted til Bulgarien, hans beskæftigelsesmuligheder var stærkt begrænsede, og han var ikke i stand til at betale underholdsbidrag i det omfang, der var fastsat af den spanske ret. Den bulgarske ret blev derfor anmodet om at nedsætte størrelsen af det underholdsbidrag, som sagsøgeren skulle betale til sin mindreårige datter, fra 250 EUR til 80 BGN.

48 I sin begrundelse bemærkede **Varhoven kasatsionen sad (øverste kassationsdomstol)**, at det allerede fulgte af argumentationen og de i stævningen nedlagte påstande, at den bulgarske ret i henhold til artikel 8, stk. 1, i forordning (EF) nr. 4/2009 ikke var kompetent til at træffe afgørelse om anmodningen. Såfremt en ret i en anden medlemsstat har tilkendt et bestemt underholdsbeløb og den bidragsberettigede ikke ændrer sit sædvanlige opholdssted, kan den bidragspligtige ikke anmode om, at en ret i en anden medlemsstat ændrer denne afgørelse. Dette er kun muligt i de undtagelsestilfælde, der er fastsat i artikel 8, stk. 2, i forordning (EF) nr. 4/2009, som ikke omfatter en ændring af den bidragspligtiges (her sagsøgerens) sædvanlige opholdssted. Sagsøgtens retlige repræsentant havde allerede i svarskriftet gjort gældende, at den bulgarske ret ikke var kompetent, eftersom sagsøgte havde sit sædvanlige opholdssted i Kongeriget Spanien. Denne kendsgerning fremgik allerede af sagsakterne og var uomtvistet mellem parterne. Det var hverken blevet gjort gældende eller fastslået, at der forelå omstændigheder, der talte for, at en af de i artikel 8, stk. 2, i forordning (EF) nr. 4/2009 fastsatte undtagelser fandt anvendelse, hvorfor den bulgarske ret af egen drift burde have konstateret og fastslået, at den ikke havde kompetence. Idet den ikke gjorde dette, men derimod traf afgørelse om realiteten, traf den en retsstridig afgørelse, hvilket udgør en kassationsgrund som omhandlet i den civile retsplejelovs artikel 281, nr. 2. Afgørelsen skulle derfor ophæves, og den herpå baserede fuldbyrdelse skulle indstilles, idet sagsøgte skulle modtage godtgørelse for sagsomkostningerne.

49 Afgørelsen kan findes på internetsiden for Varhoven kasatsionen sad (øverste kassationsdomstol): <https://www.vks.bg/pregled-akt.jsp?type=otdelo&id=B9C4C9AEE38E5D30C2257BFD0028FA2C>

50 **5.3. Dom nr. 313 afsagt af Varhoven kasatsionen sad (øverste kassationsdomstol) den 10. september 2012 [...] [udelades]**

Ifølge dom nr. 280 afsagt af Varhoven kasatsionen sad (øverste kassationsdomstol) den 28. september 2011 [...] [udelades] fastsættes den bidragsberettigedes behov på grundlag af dennes normale livsbetingelser under hensyntagen til vedkommendes alder, uddannelse og de øvrige relevante omstændigheder i det enkelte tilfælde, mens den bidragspligtiges behov fastsættes på grundlag af vedkommendes indkomst, formue og kvalifikationer. Underholdsbidraget for mindreårige børn ydes af begge forældre i overensstemmelse med deres respektive formåen og med modregning af de

udgifter til barnets pasning, som afholdes af den forælder, der varetager denne pasning.

Denne afgørelse kan findes på internetsiden for Varhoven kasationsen sad (øverste kassationsdomstol): <https://www.vks.bg/pregled-akt.jsp?type=otdelo&id=133E725004D449DDC2257919004148A5>

51 **FAKTISKE OMSTÆNDIGHEDER:**

- 52 Hovedgenstanden for hovedsagen for den forelæggende ret er et søgsmål anlagt af [R.K.] mod hans fraskilte hustru [K.Ch.], hans datter [D.K.] og hans søn [E.K.] med påstand om ændring af de af en domstol fastsatte underholdsbidrag.
- 53 Sagsøgeren er bulgarsk statsborger og blev ved en afgørelse truffet af den øverste domstol i provinsen Québec, afdelingen for familiesager, retskredsen Trebon, tilpligtet at betale sine to dengang mindreårige børn med canadisk og bulgarsk statsborgerskab månedlige underholdsbidrag på hver 613,75 CAD og at betale sin fraskilte hustru, en canadisk statsborger, ægtefællebidrag på 2 727,50 CAD. Afgørelsen er endelig.
- 54 Sagsøgeren har gjort gældende, at underholdsbidraget blev tildelt ved den afgørelse, hvorved [R.K.] og [K.Ch.] opløste deres ægteskab ved skilsmisse og traf aftale om spørgsmålet om forældremyndigheden og børnenes underhold. På tidspunktet for søgsmålet er han bosiddende i Sofia i Republikken Bulgarien.
- 55 Han har oplyst, at hans søn [E.K.] er voksen, men at han i henhold til denne afgørelse fortsat skal betale ham underholdsbidrag.
- 56 Han har siden slutningen af 2018 været arbejdsløs og ejer hverken løsøre eller fast ejendom. Han indgav insolvensbegæring i Canada og blev den 21. juni 2018 erklæret insolvent ved en gældssaneringserklæring udstedt af en godkendt insolvensbehandler. I 2019 forlod han Canada og flyttede til Sofia.
- 57 Den forelæggende ret forsøgte som led i den gensidige retshjælp at fremsende retslige dokumenter til de sagsøgte i Canada på den adresse, de havde oplyst, men de blev ikke forefundet på denne adresse. Retten indkaldte derfor de sagsøgte ved en underretning på deres registrerede adresse i Bulgarien og udpegede en værge for dem.
- 58 I værgens svarskrift blev det gjort gældende, at den bulgarske ret ikke var kompetent til at træffe afgørelse om anmodningerne. Dette anbringende blev støttet på, at de sagsøgte ikke havde deres sædvanlige opholdssted i Bulgarien.
- 59 Ved kendelse nr. 20082014/6.3.2023 indstillede den forelæggende ret sagen med den begrundelse, at den bulgarske ret ikke var kompetent. I præmisserne til kendelsen henvises til 15. betragtning til Rådets forordning nr. 4/2009: »For at varetage de bidragsberettigedes interesser og af hensyn til retsplejen i Den Europæiske Union bør kompetencereglerne, som de følger af forordning (EF)

nr. 44/2001, tilpasses. Det forhold, at sagsøger har sit sædvanlige opholdssted i et tredjeland, bør ikke længere udgøre en grund til at udelukke anvendelse af fællesskabskompetencereglerne, og der bør ikke længere kunne henvises til nationale kompetenceregler. Det bør derfor fastsættes i denne forordning, i hvilke tilfælde en medlemsstats ret kan udøve en subsidiær kompetence.» Det bemærkes i kendelsen, at forordningen er almen gyldig og finder anvendelse over for tredjelande såsom Canada.

- 60 Sagsøgeren iværksatte appel ved byretten i Sofia til prøvelse af denne kendelse om indstilling af sagen og nedlagde påstand om, at den blev ophævet. I appelsvarskiftet gjorde de sagsøgte gældende, at den appellerede kendelse var korrekt og tilsluttede sig rettens begrundelse.
- 61 Ved kendelse nr. 9114/1.8.2023 [...] [udelades] blev kendelsen fra kredsdomstolen i Sofia ophævet, og sagen blev hjemvist med henblik på fornyet behandling. Byretten i Sofia bemærkede, at de sagsøgte, dvs. sagsøgeren og appellants børn, er bulgarske statsborgere med fast bopæl i Canada.
- 62 Eftersom Canada ikke er medlem af Den Europæiske Union, finder reglerne om afgrænsning af kompetencen i henhold til artikel 3 ff. (i kendelsen fejlagtigt betegnet som forordningens artikel 4) i forordning (EF) nr. 4/2009 ifølge retten ikke anvendelse. Endvidere vedrører 15. betragtning til denne forordning de »bidragsberettigedes« mulighed for også at gøre deres ret til underholdsbidrag gældende, når »sagsøgeren« har sit sædvanlige opholdssted i et tredjeland, hvorfor denne betragtning ikke tager sigte på de bidragspligtiges rettigheder, men derimod de bidragsberettigedes rettigheder. Derfor bør definitionen af begrebet »den bidragsberettigede« i forordningens artikel 2, nr. 10), hvorefter den bidragsberettigede er »enhver fysisk person, der er eller påstås at være berettiget til underholdsbidrag«, anvendes (denne argumentation fremgår også af dommen i sag C-501/20, MPA). 15. betragtning til forordningen er direkte forbundet med forordningens artikel 6, som vedrører en medlemsstats subsidiære kompetence, og ikke med artikel 3, som ikke finder anvendelse i sin helhed, eftersom den afgrænser medlemsstaternes kompetencer over for hinanden.
- 63 Af de anførte grunde finder EU-retten ikke anvendelse på sagsøgerens fraskilte hustru, som er canadisk statsborger.
- 64 Eventuelle bestemmelser i internationale aftaler finder ikke anvendelse på retsforholdene mellem sagens parter, eftersom det ikke fremgår, at de to stater har indgået en aftale på området for underholdspligt.
- 65 Følgelig skal kompetencen til at træffe afgørelse i sagen fastlægges i henhold til bestemmelserne i Republikken Bulgariens lov om international privatret. I henhold til artikel 11, sammenholdt med artikel 4, stk. 1, nr. 2, i lov om international privatret er den bulgarske ret kompetent til at træffe afgørelse om en anmodning indgivet af en bulgarsk statsborger såsom den, der foreligger her.

- 66 Den forelæggende ret deler ikke den opfattelse, der gives udtryk for i kendelsen fra byretten i Sofia. Den er bekymret for, at en afgørelse af tvisten på grundlag af appeldomstolens bindende konstateringer og konklusioner vil udgøre en tilsidesættelse af EU-retlige bestemmelser, navnlig forordning nr. 4/2009 om international kompetence.
- 67 I henhold til tabellen om anvendelsen af Haagerkonventionen af 2007 om ret til underholdsbidrag (<https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=131>) gælder denne konvention ikke for den canadiske provins Québec. Konventionen vil fra den 1. februar 2024 gælde for provinsen Ontario, hvor de sagsøgte har adresse (idet det dog er uklart, om de også har deres sædvanlige opholdssted her).
- 68 **FORBINDELSE MED EU-RETEN, BEHOV FOR FORTOLKNING:**
- 69 Det bemærkes, at den foreliggende sag er en civilretlig sag med forbindelse til udlandet, idet de sagsøgte er canadiske statsborgere, mens sagsøgerens børn desuden har bulgarsk statsborgerskab.
- 70 Den forelæggende ret rejser en række spørgsmål vedrørende sin kompetence i disse sager, for det første om, hvorvidt appeldomstolen med rette fandt, at 15. betragtning til forordningen kunne begrunde, at det var udelukket at anvende forordningen på forholdet mellem personer, der opholder sig på en EU-medlemsstats område, og personer, som ikke opholder sig her. Det skal tages i betragtning, at forordningen formentlig er almenyldig, uanset om tredjelandstatsborgere er berørt, og derfor skal anses for at finde anvendelse. Det bør derfor vurderes, om den bulgarske rets kompetence kan begrundes i henhold til artikel 6 i forordning nr. 4/2009, når en af parterne er statsborger i en stat, der ikke er medlem af Den Europæiske Union, og den bidragsberettigede er tredjelandstatsborger.
- 71 Henset til appeldomstolens bemærkninger skal det endvidere afklares, om begrebet »anmodninger vedrørende underholdspligt«, der er afgørende for fastlæggelsen af forordningens materielle anvendelsesområde, skal forstås således, at det også omfatter anmodninger om ændring af underholdsbidrag ved nedsættelse heraf. Dette er uklart på baggrund af forordningens formål om at beskytte de bidragsberettigede og ikke de bidragspligtige som anført i 9.-11. betragtning. Forordningen skal derfor – som det følger af præmis 25-27 i dom af 18. december 2014 i de forenede sager C-400/13 og C-408/13, Sanders – fortolkes i denne retning. Der opstår således det spørgsmål, om kompetencebestemmelserne i forordningen, bortset fra artikel 8, også under hensyntagen til det forhold, at ikke blot de bidragsberettigedes, men også de bidragspligtiges interesser er berørt, finder anvendelse på sager, hvor der anmodes om nedsættelse af de tilkendte underholdsbidrag. Såfremt denne forordnings bestemmelser ikke fandt anvendelse, kunne dette medføre anvendelse af nationale kompetenceregler, som indrømmer den bidragspligtige en langt større valgfrihed med hensyn til stedet for

sagens anlæggelse og dermed vanskeliggør forsvaret for de beskyttelseskrævende bidragsberettigede.

- 72 Hvad angår anvendelsen af forordningens artikel 8, stk. 1, som forbyder, at der indledes sager om ændring af underholdsbidrag i andre stater end den stat, hvor den bidragsberettigede har sit sædvanlige opholdssted, er den forelæggende ret af den opfattelse, at den ikke kan anvende denne bestemmelse på nuværende tidspunkt, eftersom Canada indtil den 1. februar 2024 ikke er part i Haagerkonventionen af 2007. Efter denne dato gælder konventionen i hvert fald ikke for provinsen Québec, og i den foreliggende sag har retten betydelige vanskeligheder (idet de sagsøgte nuværende adresse i Canada er ukendt) ved at fastslå, om de bidragsberettigedes sædvanlige opholdssted er beliggende i provinsen Québec eller i provinsen Ontario, hvor konventionen vil gælde. Enkelte canadiske provinders tiltrædelse af Haagerkonventionen af 2007 er derfor uden betydning for de præjudicielle spørgsmål i hvert fald af den grund, at den forelæggende ret ved afgørelsen af sagen på nuværende tidspunkt er bundet af de konstateringer og konklusioner, der er foretaget af byretten i Sofia, og forordningen efter denne rets opfattelse slet ikke finder anvendelse på sager, hvor canadiske statsborgere er parter.
- 73 Såfremt forordningen måtte finde anvendelse på anmodninger om nedsættelse af underholdsbidrag, skal det endvidere afklares, om den subsidiære kompetence som omhandlet i artikel 6 også gælder, når to af de sagsøgte også har en anden nationalitet end den nationalitet, som alle parter har. Artikel 6 synes at tage sigte på at begrunde en kompetence på grundlag af den nationalitet, som alle parter har, som det eneste mulige tilknytningsskæbepunkt, såfremt der ikke findes nogen anden ret i Unionen eller de associerede stater, der kan træffe afgørelse om anmodningen, idet det endvidere tilsigtes, at de bidragsberettigede får mulighed for at gøre deres krav gældende ved en ret, der kan træffe effektiv afgørelse herom. I tilfælde, hvor den bidragsberettigede lever uden for Unionen og anmodningen ikke vedrører tilkendelse af underholdsbidrag, men derimod ændring heraf ved nedsættelse, er den fælles nationalitet imidlertid ikke en fordel, men derimod en ulempe, og selv om den bidragsberettigede ikke har nogen nær tilknytning til den stat, hvor vedkommende har sin anden nationalitet, vil vedkommende skulle forsvare sig mod denne anmodning ved domstolene i denne stat. I denne forbindelse synes betragtningerne i præmis 30 og 45 i dommen i sag C-468/18, R mod P, af 5. september 2019 ikke at beskytte den beskyttelseskrævende bidragsberettigede, hvorfor det skal vurderes, om udtrykket »[den] nationalitet begge parter har« i artikel 6 skal forstås således, at den bidragsberettigede og den bidragspligtige har fuldstændig identiske nationaliteter, eller om denne bestemmelse også kan finde anvendelse i tilfælde af, at parterne har flere forskellige nationaliteter.
- 74 Endelig skal det vurderes, om en anmodning om nedsættelse af underholdsbidrag kan indgives i henhold til bestemmelserne om forum necessitatis i forordningens artikel 7. Det fremgår af 16. betragtning til forordning (EF) nr. 4/2009, at denne bestemmelse finder anvendelse, såfremt den ret, der ville være kompetent i henhold til de øvrige kompetencebestemmelser, ikke kan behandle sagen eller det

ikke med rimelighed kan forventes af sagsøger, at denne anlægger sag ved denne ret, hvilket kræver, at der foreligger »ekstraordinære omstændigheder«. Der opstår derfor det spørgsmål, om formålet snarere er kun at aflaste de bidragsberettigede, som har behov for underholdsbidragene som middel til at sikre deres underhold, men ikke de bidragspligtige, for hvem der formentlig ikke kan foreligge ekstraordinære omstændigheder. Det er værd at bemærke, at en sådan kompetence ikke fremgår af nogen af de øvrige forordninger, der fastsætter regler for international kompetence i civil- eller handelssager.

75 DEN FORELÆGGENDE RETS BEDØMMELSE

- 76 Ifølge den forelæggende ret er den bulgarske ret af følgende grunde ikke kompetent til at træffe afgørelse i sagen:
- 77 Sagsøgeren, som er bulgarsk statsborger, har indgivet en anmodning om nedsættelse eller ophør af de underholdsbidrag, som han som bidragspligtig blev tilpligtet at betale ved en afgørelse truffet af den øverste domstol i Québec, Canada. To af de sagsøgte, hans børn, har bulgarsk og canadisk statsborgerskab, men har deres sædvanlige opholdssted i Canada. Det er i de bidragsberettigedes interesse, at sagen behandles på det sted, hvor de har deres sædvanlige opholdssted, men det er på nuværende tidspunkt uklart, om forordningens artikel 8, som fastsætter undtagelser herfra, finder anvendelse, og appeldomstolen har foretaget bindende konstateringer og konklusioner om det modsatte. Den bidragsberettigede er i denne sammenhæng en person, der er berettiget til underholdsbidrag, og er dermed den svage part i sagen. En af parterne var mindreårig på tidspunktet for indgivelsen af anmodningen. Af hensyn til barnets tarv skal sagen føres i den stat, hvor det har sit sædvanlige opholdssted.
- 78 Ifølge den forelæggende ret kan de bulgarske retters kompetence i forhold til den fraskilte hustru, som er canadisk statsborger, ikke begrundes i henhold til kriterierne i forordning (EF) nr. 4/2009.
- 79 Den omstændighed, at sagsøgeren er bidragspligtig, kan ikke medføre, at kompetencen i henhold til forordningen fortrænges til fordel for national ret og navnlig bestemmelserne i lov om international privatret, således som byretten i Sofia fastslog i sin kendelse, hvorved den pålagde den forelæggende ret at træffe afgørelse i sagen med den begrundelse, at den var kompetent for alle tre sagsøgte. Forordningen træder i fuldt omfang i stedet for kompetencebestemmelserne i lov om international privatret, og ifølge den forelæggende ret er denne forenkling nødvendig og væsentlig af hensyn til beskyttelsen af de bidragsberettigede.

Af disse grunde afsiger kredsdomstolen i Sofia følgende

KENDELSE:

Den Europæiske Unions Domstol anmodes i henhold til artikel 267 TEUF om en afgørelse af følgende **PRÆJUDICIELLE SPØRGSMÅL:**

1. Skal 15. betragtning til Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt fortolkes således, at

denne ikke er til hinder for en national retspraksis, hvorefter retternes internationale kompetence til at påkende anmodninger vedrørende underholdsbidrag for personer, der har deres sædvanlige opholdssted i et tredjeland (her Canada), fastlægges i henhold til national lovgivning og ikke i henhold til forordningen?

2. Skal artikel 3 og 8 i forordning (EF) nr. 4/2009 fortolkes således, at

disse bestemmelser ikke er til hinder for en national retspraksis, hvorefter begrebet »anmodning vedrørende underholdsbidrag« ikke omfatter en anmodning om nedsættelse af underholdsbidrag, og forordningens artikel 3-6 kun finder anvendelse på anmodninger om tildeling af underholdsbidrag?

3. Skal artikel 6 i forordning (EF) nr. 4/2009 fortolkes således, at begrebet »[den] nationalitet[,] begge parter har« også omfatter tilfælde, hvor en eller flere parter har dobbelt statsborgerskab, eller omfatter det kun tilfælde, hvor de har fuldstændig identiske nationaliteter?

4. Skal artikel 7 i forordning (EF) nr. 4/2009 fortolkes således, at

denne bestemmelse ikke er til hinder for at det lægges til grund, at der foreligger et »undtagelsestilfælde«, når den bidragspligtige indgiver en anmodning om nedsættelse af underholdsbidrag og den bidragsberettigede har sit sædvanlige opholdssted i et tredjeland og ud over sit statsborgerskab ikke har nogen yderligere tilknytning til Unionen?

[...] [udelades]

[...] [udelades] [processuelle bemærkninger]